

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

09 iunie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte: Petru URSACHE,

Judecători: Nadejda TOMA, Vladimir TIMOFTI, Constantin ALERGUȘ, Petru MORARU,

judecând, fără citarea părților, recursul ordinar, declarat de inculpatul Cristei Gheorghii, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 decembrie 2014, în cauza penală în privința lui

Cristei Gheorghii Gheorghii, născut
la 24.04.1986, originar și domiciliat or.
Ialoveni, str. Ștefan cel Mare 21.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 18.09.2013 – 24.02.2014

Instanța de apel: 03.10.2014 – 10.12.2014

Instanța de recurs: 05.03.2015 – 09.06.2015

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Slobozia din 24 februarie 2014, procesul penal în privința lui Cristei Gheorghii învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 362 alin.(1) Cod penal, a fost încetat în legătură cu faptul că, în privința acestuia există o hotărîre neanulată privind neînceperea urmăririi penale în baza aceleași acuzații.

2. Pentru a se pronunța astfel, în fapt, instanța de fond a stabilit că, Cristei Gheorghii a fost pus sub învinuire de către organul de urmărire penală pentru faptul că în prima jumătate a lunii august 2012, aflându-se pe teritoriul Republicii Moldova, intenționat, cu scopul trecerii ilegale a frontierei de stat a Republicii Moldova, în afara punctului de trecere și control, pe motiv că nu avea pașaport internațional, în regiunea punctului de trecere a frontierei de stat

„Cuciurgan” a trecut ilegal frontiera de stat de pe teritoriul Republicii Moldova pe teritoriul Ucrainei.

3. Nefiind de acord cu sentința în cauză, procurorul a declarat apel, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care Cristei Gheorghii să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 362 alin.(1) Cod penal, cu stabilirea unei pedepse în formă de amendă în mărime de 300 u.c, echivalentul sumei de 6 000 lei.

În motivarea apelului declarat, apelantul a indicat că, instanța de fond eronat a anulat ordonanța procurorului r. Basarabeasca din 20.03.2013 de anulare a ordonanței de neîncepere a urmăririi penale din 20.02.2013 pe motiv că, ar fi fost emisă cu depășirea competenței, deoarece în temeiul art. 31 al Legii cu privire la procuratură, adjuncții procurorilor sunt ierarhic superiori procurorilor din subordine din Procuraturile raionale.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 decembrie 2014, apelul declarat de procuror a fost admis, casată sentința instanței de fond și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care inculpatul Cristei Gheorghii a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzută de art. 362 alin.(1) Cod penal, iar în temeiul art. 391 alin.(1) pct. 6 Cod de procedură penală, inculpatul a fost liberat de răspunderea penală în baza art. 60 alin.(1) Cod penal în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

5. În motivarea soluției, instanța de apel a indicat că, instanța de fond incorect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și eronat a ajuns la concluzia de încetare a procesului penal pornit în privința lui Cristei Gheorghii în legătură cu faptul că, în privința acestuia există o hotărâre neanulată de neîncepere a urmăririi penale pe aceleași acuzații, din următoarele considerente.

Prin ordonanța procurorului raionului Basarabeasca din 20.03.2013, Gratila L. a fost anulată ordonanța procurorului adjunct al procurorului raionului Basarabeasca, Dobrioglo R. din 20.02.2013 de neîncepere a urmăririi penale pe fapta incriminată inculpatului și s-a dispus pornirea cauzei penale pe faptul trecerii ilegale a frontierei de stat de către Cristei Gheorghii.

Instanța de apel a concluzionat că, procurorul raionului Basarabeasca este superiorul procurorului adjunct al acestuia conform ierarhiei stabilite, procurorul adjunct aflându-se în subordinea acestuia, de aceea el este îndreptățit în temeiul legal de a anula ordonanța adjunctului său.

Din speță, instanța de apel a stabilit că, Cristei Gheorghii, în prima jumătate a lunii august 2012, a trecut frontiera Republicii Moldova cu Ucraina prin regiunea punctului de trecere a frontierei de stat „Cuciurgan”, cu eludarea punctelor de trecere a frontierei de stat, iar la 07.10.2012, a fost reținut de către

trupele de grăniceri ai Ucrainei la aproximativ 10 metri de la hotarul de stat, în regiunea s.Petrovca, r-nul Tarutin, regiunea Odessa.

Instanța de apel a concluzionat că vina inculpatului Cristei Gheorghii în cele incriminate, se dovedește pe deplin și prin următoarele probe: declarațiile inculpatului Cristei Gheorghii (f.d.59); declarațiile martorului Verdian Vladislav (f.d.30); procesul-verbal de primire-transmitere a persoanelor la frontiera de stat moldo-ucraineană (f. d. 15); fișa din sistemul „Acces” (f. d. 21, 52).

Colegiul penal a menționat că potrivit extrasului din Registrul de stat al populației rezultă că, în anul 2010, inculpatul Cristei Gheorghii nu deținea un pașaport al cetățeanului Republicii Moldova valabil pentru a traversa legal frontiera de stat.

Lipsa pașaportului în anul 2010, se confirmă și prin declarațiile inculpatului oferite în prima instanță, acesta afirmând că, pașaportul i-a fost omologat de către cineva, iar el doar a semnat o hârtie.

Instanța de apel a indicat că, latura obiectivă a infracțiunii imputate lui Cristei Gheorghii se manifestă prin trecerea ilegală a frontierei de stat ocrotite (păzite) pe uscat, pe apă și în aer fără documentele necesare și fără permisiunea cuvenită.

Infracțiunea se consideră consumată din momentul trecerii de fapt a frontierei de stat prin orice mijloace: pe jos, înot, folosind transportul auto, aerian ș.a.

Latura subiectivă a infracțiunii se caracterizează prin intenție directă.

Motivul și scopul trecerii frontierei nu au importanță pentru calificarea infracțiunii.

Astfel, instanța de apel a concluzionat că în speța dată, acțiunile inculpatului întrunesc toate elementele infracțiunii imputate, iar argumentele contrare ale apărării, fiind nefondate.

Totodată, instanța de apel a reținut că, infracțiunea comisă de Cristei Gheorghii prevede o sancțiune cu închisoare de cel mult 2 ani, astfel încât, în temeiul art. 16 alin. (2) Cod penal, aceasta este o infracțiune ușoară ce se prescrie, conform prevederilor art.60 alin.(1) lit. a) Cod penal, la 2 ani.

În consecință, dat fiind faptul, că de la data comiterii infracțiunii imputate inculpatului Cristei Gheorghii Gheorghii până la data pronunțării deciziei, au trecut mai mult de 2 ani, în temeiul art. 60 alin.(1) lit. a) Cod penal, pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 362 alin.(1) Cod penal, instanța de apel a concluzionat că acesta urmează a fi liberat de răspunderea penală în legătură cu intervenirea termenului de prescripție de tragere a răspundere penală.

6. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, împotriva acesteia declară recurs ordinar inculpatul Cristei Gheorghii.

În motivarea recursului a indicat că:

- instanța de apel, rejudecând cauza și pronunțând o nouă hotărâre potrivit modului prevăzut pentru prima instanță, a indicat că aceasta este irevocabilă, fapt prin care în opinia recurentului i s-a încălcat dreptul la un recurs efectiv;

- concluziile instanței de apel privind legalitatea ordonanței Procurorului r. Basarabeasca, din 20.03.2013 privind anularea ordonanței procurorului adjunct din 20.02.2013, în opinia recurentului, sunt eronate, deoarece o astfel de ordonanță poate fi anulată de procurorul ierarhic superior, indicînd că procurorul raionului și adjunctul acestuia se află pe aceeași treaptă a ierarhiei. Prin urmare, consideră recurentul că sunt întemeiate concluziile instanței de fond în acest sens de încetarea a procesului în cauza respectivă;

- instanța de apel a examinat cauza fără citarea legală a inculpatului, totodată, consideră recurentul, că instanța vizată nu a reexaminat cauza potrivit modului stabilit pentru prima instanță condamnând inculpatul;

- probele reținute de instanța de apel nu confirmă faptul că inculpatul a ieșit ilegal din țară.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin.1) pct.1¹⁾ Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului declarat, solicitînd declararea inadmisibilității acestuia deoarece nu întrunește condițiile de conținut.

8. Judecând recursul declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis, cu casarea hotărârii contestate din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Astfel, instanța de recurs ordinar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Reieșind din criticile recursului, recurentul deși nu a invocat temeiurile prevăzute de art. 427 alin.(1) Cod de procedură penală, Colegiul lărgit atestă că temeiurile invocate de recurent se încadrează în cele prevăzute de art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, care prevede că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în următoarele temeiuri: pct. 5) cauza a fost judecată în primă instanță sau în apel fără citarea legală a unei părți sau care, legal citată, a fost în imposibilitate de a se prezenta și de a înștiința instanța despre această imposibilitate; 6) instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărîrii sau acesta este

expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

Potrivit art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Reieșind din cerințele aceluiași articol, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiunile de drept se referă: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual, penal, contravențional ori civil au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Colegiul lărgit constată, că aceste prevederi legale, deși sunt obligatorii, nu au fost întocmai respectate la judecarea cauzei în apel, iar erorile admise nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs.

Referitor la critica formulată în recurs privind examinarea cauzei în lipsa inculpatului, Colegiul lărgit atestă că, potrivit procesului verbal al ședinței instanței de apel din 10.12.2014 (f. d. 209), instanța a dispus examinarea cauzei în lipsa inculpatului Crsitei G. indicând că acesta a fost citat legal potrivit avizului de recepție al citației (f. d. 207).

Potrivit prevederilor art. 321 Cod de procedură penală, și anume alin.(1) judecarea cauzei în primă instanță și în instanța de apel are loc cu participarea inculpatului, cu excepția cazurilor prevăzute de prezentul articol; alin.(2) judecarea cauzei în lipsa inculpatului poate avea loc în cazul:

- 1) când inculpatul se ascunde de la prezentarea în instanță;
- 2) când inculpatul, fiind în stare de arest, refuză să fie adus în instanță pentru judecarea cauzei și refuzul lui este confirmat și de apărătorul lui;
- 3) examinării unor cauze privitor la săvârșirea unor infracțiuni ușoare, când inculpatul solicită judecarea cauzei în lipsa sa.

Totodată potrivit prevederilor alin.(5) al articolului sus menționat, instanța, în cazul neprezentării nemotivate a inculpatului la judecarea cauzei, este în drept să dispună aducerea silită a inculpatului și să-i aplice o măsură preventivă sau să o înlocuiască cu o altă măsură care va asigura prezentarea lui în instanță, iar la

demersul procurorului, să dispună anunțarea inculpatului în căutare. Încheierea privind anunțarea inculpatului în căutare se execută de către organele afacerilor interne.

Astfel, Colegiul lărgit menționează că instanța de apel a dispus examinarea cauzei în lipsa inculpatului, fără a întreprinde toate măsurile prescrise pentru a avea temei de a examina cauza în lipsa acestuia. Mai mult ca atât, norma citată indică expres că *examinarea unor cauze privitor la săvârșirea unor infracțiuni ușoare poate avea loc doar în cazul când inculpatul solicită judecarea cauzei în lipsa sa, însă la materialele cauzei o astfel de solicitare din partea inculpatului nu se regăsește*, din contra acesta a solicitat să fie citat pe adresa unde locuiește potrivit cererii depuse (f. d. 83).

Cu referire la criticile recursului privind erorile comise de instanța de apel care rejudecând cauza a pus la baza deciziei probe ce nu au fost cercetate potrivit prevederilor legale, Colegiul lărgit menționează următoarele.

Potrivit prevederilor art. 414 Cod de procedură penală, alin.(1) *Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel*; alin.(2) *Instanța de apel verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal*; alin.(6) *Instanța de apel nu este în drept să-și întemeieze concluziile pe probele cercetate de prima instanță dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal*.

Colegiul lărgit constată că, potrivit procesului verbal al ședinței de judecată (f. d. 210), instanța de apel, deși supune verificării un șir de probe, în decizia emisă face referire la alte probe, care, de fapt, nu au fost verificate de către instanța de apel, dar care, în opinia instanței, demonstrează vinovăția inculpatului și anume: declarațiile inculpatului Cristei G., date în cadrul urmăririi penale (f. d. 59); declarațiile martorului Verdian Vladislav (f. d. 30); procesul verbal de primire – transmiterea a persoanelor la frontiera de stat moldo-ucraineană (f. d. 15); fișa din sistemul „Acces” (f. d. 21, 52).

Colegiul menționează, că nerespectarea prevederilor art. 414 Cod de procedură penală în cauza dată impun casarea hotărârii pronunțate, reieșind și din faptul că instanța de fond a dispus încetarea procesului penal în privința inculpatului Cristei G., de aceea probele puse de către instanța de apel la baza deciziei pronunțate urmau a fi cercetate potrivit modului stabilit pentru prima instanță.

Reieșind din cele sus menționate, Colegiul penal statuează că, erorile comise de către instanța de apel, nu pot fi reparate de către instanța de recurs în prezenta procedură, de aceea decizia instanței de apel urmează a fi casată, cu

dispunerea rejudecării cauzei de către aceiași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei Curtea de Apel Chișinău urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia: să înlătore erorile constatate mai sus, ținând cont de motivele casării deciziei atacate și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

9. În temeiul art. 434, art. 435 alin. (1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Se admite recursul ordinar, declarat de inculpatul Cristei Gheorghii, se casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 decembrie 2014, în cauza penală în privința lui **Cristei Gheorghii Gheorghii** și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Pronunțată integral la data de 24 iulie 2015.

Președinte

Petru URSACHE

Judecător

Nadejda TOMA

Judecător

Vladimir TIMOFTI

Judecător

Constantin ALERGUȘ

Judecător

Petru MORARU